

Του Γ. ΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΟΝ ΠΕΡΑΣΜΕΝΟ Νοέμβριο ο Γραμματέας της ΚΕ του ΠαΣοΚ κ. Κ. Λαλιώτης κατέθεσε στο ΕΓ ένα κείμενο με τον «πολιτικό σχεδιασμό» του, με ορίζοντα το καλοκαίρι του 2002. Με μια απλή ανάγνωση μπορούσε να βάλει κανείς τον τίτλο «στρατηγική της ανατροπής». Ο κ. Λαλιώτης σχεδόν μόνος εκείνη την εποχή προσπαθούσε να πείσει τους συντρόφους του ότι μέσα σε έξι μήνες το ΠαΣοΚ μπορούσε να ανακάμψει και η κυβέρνηση να βελ-

τώσει την εικόνα της στο πλαίσιο μιας γενικότερης μεταμόρφωσης του πολιτικού σκηνικού, αρκεί το ίδιο το ΠαΣοΚ και τα στελέχη του να ακολουθούσαν όλοι πιστά ένα πρόγραμμα πολιτικών πρωτοβουλιών. Λίγοι τον πίστεψαν. Αλλωστε όσα ακολουθήσαν κάθε άλλο παρά σε ανάκαμψη μπορούσαν να οδηγήσουν: το τραπεζικό ναυάγιο, η αποτυχία στην *Ολυμπιακή Αεροπορία*, τα «φροντάκια», η πολιτική ένταση, η αβεβαιότητα εν όψει των δημοτικών και κυρίως των νομαρχιακών εκλογών, η κατάσταση στην Κοινοβουλευτική Ομάδα

και η διάψευση των προσδοκιών από το νέο κυβερνητικό σχήμα δεν ήταν ό,τι καλύτερο για ένα κόμμα στα πρώτα δύο χρόνια από την επανεκλογή του. Παρ' όλα αυτά ο Γραμματέας της ΚΕ έθεσε σε εφαρμογή το σχέδιό του και σήμερα αισθάνεται ικανοποιημένος με τον απολογισμό του. Μέσα σε τρεις μήνες το ΠαΣοΚ δεν άλλαξε το πολιτικό σκηνικό ούτε τις προβλέψεις των δημοσκοπήσεων, άλλαξε όμως τη λειτουργία του. Πρωί και βράδυ στη Χαριλάου Τρικούπη και στην οδό Σολωμού οι συσκέψεις κομματικών στελεχών δια-

δέχονται η μία την άλλη. Μόνο τον τελευταίο μήνα έγιναν 13 συνεδριάσεις περιφερειακών συμβουλίων, 60 νομαρχιακές συνελεύσεις, εκατοντάδες συναντήσεις εργασίας, η ΚΕ έλαβε ύστερα από πολύ καιρό ομόφωνη απόφαση για τις δημοτικές εκλογές, η κυβέρνηση και το κόμμα συντονίστηκαν για την εκτόνωση των αγροτικών κινητοποιήσεων, βρέθηκε στο πρόσωπο του κ. Χρ. Παπουτσή υποψήφιος για την Αθήνα και την τελευταία εβδομάδα δύο συσκέψεις για το ασφαλιστικό συγκέντρωσαν περισσότερα από 300 στελέχη.

■ Πώς ο Γραμματέας του ΠαΣοΚ κατάφερε να βγάλει το κόμμα από τα «χαρακώματα» και να κινητοποιήσει τον κουρασμένο κομματικό μηχανισμό

Κ. Λαλιώτης: Η «στρατηγική της ανατροπής»

Ο εκλογικός νόμος, οι «γιορτές της άνοιξης» για την Κεντροαριστερά και το επόμενο βήμα

Η πρωτοβουλία του κ. Κ. Λαλιώτη για τη συγκρότηση της Κεντροαριστεράς έβγαλε το ΠαΣοΚ από τη γωνία και η επιμονή του στη διαφάνεια με επίκεντρο τους λογαριασμούς της Μαγιο χάραξε τη γραμμή της οριοθέτησής του από τη ΝΔ. Αυτό θεωρείται επίτευγμα και τώρα ο Γραμματέας δηλώνει περισσότερο σίγουρος για την ανατροπή της δυσμενούς συγκυρίας και σχεδιάζει τις επόμενες κινήσεις του: μια ευρεία συνάντηση για την Κεντροαριστερά τον προσεχή Μάιο, τις «γιορτές της άνοιξης» αμέσως μετά και την οργανωτική συνδιάσκεψη του Κινήματος τον προσεχή Ιούνιο. Εκεί τοποθετεί το όριο της ανάκαμψης και την έναρξη της πορείας προς τις δημοτικές εκλογές με άλλον αέρα. Σε όσους τον ερωτούν πόσο αισιόδοξος είναι περιορίζεται να απαντήσει ότι «έβγαλε το ΠαΣοΚ από τα χαρακώματα». Πράγματι στη Χαριλάου Τρικούπη και στον - κουρασμένο - κομματικό μηχανισμό πνέει τώρα άνεμος αισιοδοξίας. Το ΠαΣοΚ «υπάρχει ως κόμμα» και χρόνια είχαν να δουν μαζική προσέλευση στελεχών για «κομματική δουλειά».

■ Τα εκλογικά σενάρια

Αυτό ίσως που δεν είχε υπολογίσει ο κ. Λαλιώτης είναι οι παρενέργειες της εμμονής του για την Κεντροαριστερά και κυρίως οι διαφορετικές προσεγγίσεις εντός του ΠαΣοΚ για το ενδεχόμενο αλλαγής του εκλογικού νόμου που θα ενισχύσει τη δημιουργία της. Παρ' ό,τι είχε σπεύσει από νωρίς να αποσαφηνίσει ότι «ο εκλογικός νόμος δεν είναι προαπαιτούμενο» για την προοπτική της κεντροαριστερής διακυβέρνησης, πολλά στελέχη θεώρησαν ότι σε τελευταία ανάλυση η επέμβαση στο εκλογικό σύστημα αποτελεί κάτι σαν προαναγγελία ήττας ή, ακόμη χειρότερα, «απόπειρα διαχείρισης της ήττας». Ο κ. Α. Τσοχατζόπουλος αντιλαμβάνεται διαφορετικά τις κυβερνήσεις συνεργασίας και απορρίπτει την ιδέα ότι το ΠαΣοΚ θα χάσει τις εκλογές αλλά θα επανέλθει «με άλλον τύπο κυβέρνησης». Η κυρία Βάσω Παπανδρέου, ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Απ. Κακλαμάνης, από άλλη σκοπιά ο κ. Ευ. Βενιζέλος, παίρνουν αποστάσεις από τα «ηττοπαθή σενάρια» και επιφυλάσονται να διατυπώσουν τις θέσεις τους για την αλλαγή του εκλογικού νόμου στη συνεδρίαση του ΕΓ την προσεχή Τρίτη. Αντιθέτως ο κ. Ι. Παπαντωνίου δεν διστάζει να τοποθετηθεί υπέρ του «γερμανικού»

εκλογικού συστήματος. Από την πλευρά του ο υπουργός Εσωτερικών κ. Κ. Σκανδαλίδης σπεύδει να αποσαφηνίσει ότι η συζήτηση για τον εκλογικό νόμο δεν μπορεί να αρχίσει προ των δημοτικών εκλογών και σε κάθε περίπτωση προτού φθάσει στο νέο εκλογικό σύστημα πρέπει να αντιμετωπίσει άλλα θέματα, όπως είναι η χρηματοδότηση των κομμάτων, το «πόθεν έσχες» των πολιτικών, η διοικητική μεταρρύθμιση της χώρας - και εφόσον όλα αυτά διευθετηθούν, ο εκλογικός νόμος απλώς θα επικυρώσει μια ευρύτερη συμφωνία. Ο ίδιος πάντως φέρεται αποφασισμένος να τηρήσει τη δέσμευσή του για αλλαγές του εκλογικού συστήματος από την παρούσα Βουλή κατά τρόπο που να διευκολύνει τις «προγραμματικές συγκλήσεις», αλλά δίνει έμφαση και σε επί μέρους μεταβολές, όπως είναι η κατάτμηση των μεγάλων εκλογικών περιφερειών και κυρίως της Β' Αθηνών. Σε γενικές γραμμές συμπορεύεται με τον κ. Λαλιώτη, αλλά υπάρχουν θέματα στα οποία η διαφορετική προσέγγισή τους είναι εμφανής. Ο υπουργός Εσωτερικών πιστεύει περισσότερο στις πρωτοβουλίες της κυβέρνησης στους επί μέρους τομείς και δεν αισθάνεται καλά με την ιδέα ότι οι δραστηριότητες του ΠαΣοΚ μπορεί να εκληφθούν ως αμφισβήτηση της πολιτικής νομιμότητας με την προκατασκευή προϋποθέσεων για πρόωρες εκλογές το 2005 ούτε είναι ικανοποιημένος με τις διαφορετικές «γραμμές» που διακρίνονται στο εσωτερικό του κόμματος και της κυβέρνησης.

■ «Ανιστόρητη θεωρία»

Ο Γραμματέας της ΚΕ αρνείται κατηγορηματικά ότι ευθύνεται για αυτές τις ερμηνείες. «Η θεωρία για προσωρινή ήττα και δεξιά παρέμβαση είναι ανόητη και ανιστόρητη» τονίζει με κάθε ευκαιρία και αντιπαραθέτει τη «στρατηγική της νίκης» δεδομένου ότι οι προσεχείς εκλογές θα διεξαχθούν ούτως ή άλλως με τον ισχύοντα εκλογικό νόμο. Ο κ. Λαλιώτης θεωρεί αυτονόητο ότι το ΠαΣοΚ θα πάει στις προσεχείς εκλογές με επικεφαλής τον κ. Σημίτη και σημειώνει ότι αυτή τη δέσμευση έχουν αναλάβει όλα τα κορυφαία στελέχη του ΠαΣοΚ. Σε ορισμένες συζητήσεις του προσάπτει στους «απόντες» και «σε αυτούς που δεν έδωσαν ποτέ καμία μάχη» την κατηγορία για «τις εκλογές που χάνονται» και πιστεύει ότι το Κίνημα έχει όλες τις προϋποθέ-

Ο κ. Κ. Λαλιώτης επικαλείται τις αποφάσεις του Στ' Συνεδρίου για «ανασύνθεση του ευρύτερου προοδευτικού χώρου» με στόχο «μια νέα προοδευτική πλειοψηφία» για να αντικρούσει τις αντιρρήσεις όσων μέσα στο ΠαΣοΚ θεωρούν ότι το εγχείρημα αυτό αποτελεί «απόπειρα διαχείρισης της ήττας»

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Ανοιγμα σε γυναίκες και νεολαία

Ο κ. Λαλιώτης έχει θέσει στόχο να συγκροτηθούν τα νομαρχιακά και δημοτικά ψηφοδέλτια του ΠαΣοΚ κατά 50% από γυναίκες, ενώ με εισήγησή του το 2002 θα ανακηρυχθεί «έτος της γυναίκας» και στις 3 Σεπτεμβρίου - επέτειο της ίδρυσης του ΠαΣοΚ - θα κορυφωθούν οι εκδηλώσεις τιμής προς το «άλλο μισό τ' ουρανού» με τίτλο «Η δε γυνή να τολμά». Ως τότε υπολογίζει ότι θα διοργανωθούν περισσότερες από 300 εκδηλώσεις σε όλη τη χώρα και θα πάρουν μέρος 200.000 γυναίκες. Κατ' αντίστοιχο τρόπο θα οριστεί το 2003 «έτος νεολαίας» με σειρά εκδηλώσεων που θα ολοκληρωθούν στις 3 Σεπτεμβρίου του ίδιου έτους.

σεις να επιστρέψει στις νίκες, θεωρώντας ότι μια από αυτές τις προϋποθέσεις είναι η μετατόπιση του πολιτικού σκηνικού από τον δικομματισμό στον διπολισμό.

Για τον κ. Λαλιώτη το στρατηγικό πλεονέκτημα της Κεντροαριστεράς που επαγγέλλεται είναι η ορατή πλειοψηφία που αθροίζουν όλες μαζί οι συνιστώσες της, ενώ από πλευράς τακτικής θεωρεί ουσιώδες το ότι παρά τις επιφυλάξεις που εκδηλώνουν οι ηγεσίες των κομμάτων η εκλογική βάση τους συντάσσεται με την ιδέα των προοδευτικών συμμαχικών κυβερνήσεων στο μέλλον. Σε κάθε περίπτωση πάντως ο Γραμματέας επικαλείται τις αποφάσεις της ΚΕ και του Στ' Συνεδρίου για την «ανασύνθεση του ευρύτερου προοδευτικού χώρου» με στόχο «μια νέα προοδευτική πλειοψηφία με οριοθετημένη κοινωνική αναφορά». Πιο απλά, υπονοεί ότι το ΠαΣοΚ έχει ήδη αποφασίσει να υιοθετήσει τον διπολισμό με μια πολιτική «ανοικτών θυρών» προς τα λοιπά κόμματα - στα οποία, πλην του ΚΚΕ, του ΔΗΚΚΙ και του ΣΥΝ, συμπεριλαμβάνει το ΚΕΠ, αλλά και τις διασπαστικές κινήσεις και πρωτοβουλίες πολιτών - με προοπτική τη μετωπική αναμέτρηση με τη Δεξιά. Ο ίδιος απλώς υλοποιεί αυτές τις αποφάσεις.

■ Μια δύσκολη Τρίτη

Ολα αυτά πάντως θα τεθούν εκ νέου στο τραπέζι στην επόμενη συνεδρίαση του ΕΓ, από την οποία θα διαφανεί η δυνατότητα του Κινήματος να διαμορφώσει ενιαία πολιτική και τα στελέχη του να κινηθούν εφεξής με την ίδια γραμμή εν όψει των πολιτικών εξελίξεων. Θεωρείται βέβαιον ότι ο πρωθυπουργός κ. Κ. Σημίτης θα έχει πολύ δύσκολο έργο την Τρίτη καθώς θα χρειαστεί να συμβιβάσει τις διαφορετικές προσεγγίσεις και να υπερβεί την κριτική που θα ασκηθεί από ορισμένα κορυφαία στελέχη τόσο για τις επιδιώξεις όσο και για τους χειρισμούς της τελευταίας περιόδου, χωρίς να εξαιρούνται ούτε οι δικοί του χειρισμοί, κυρίως σε ό,τι αφορά την τελευταία όξυνση με τα περί «εκτροπής». Ισως ακόμη πιο δύσκολο να είναι το έργο του κ. Λαλιώτη, που πρέπει να πείσει τους υπόλοιπους ότι ο πολιτικός σχεδιασμός του οδηγεί πράγματι στην ανατροπή του πολιτικού σκηνικού υπέρ του ΠαΣοΚ και των συμμάχων του και φέρνει την κυβέρνηση στο μονοπάτι ανάκαμψης.